

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

RAPPORT OM UTVIKLINGEN I FORBRUKSGJELD, APRIL 2024

25. april 2024

1. Sammendrag	3
2. Samlet forbruksgjeld	4
2.1. Forbruksgjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak	4
2.2. Porteføljeoversikt	5
2.3. Porteføljeutvikling.....	5
3. Forbrukslånsmarkedet i Norge	14
3.1. Foretak som tilbyr forbrukslån i Norge.....	14
3.2. Finanstilsynets utvalgsundersøkelse	15
4. Forbruksgjeld til inkasso	19
4.1. Utviklingen i forbruksgjeld til inkasso.....	19
4.2. Inkassosaker fordelt på hovedstolens størrelse og alder.....	21
4.3. Utleggsforretninger og andel saker med intet til utlegg.....	22

1. Sammendrag

Tall fra Gjeldsregisteret AS viser at samlet forbruksgjeld blant nordmenn utgjorde 161,6 mrd. kroner per 31. mars 2024. Dette er 8,1 mrd. kroner (5,3 prosent) høyere enn ett år tidligere. Etter at forbruksgjelden falt mye mellom 2019 og 2022, økte den igjen i 2023 og har fortsatt å øke i 2024. Den rentebærende delen av gjeldsmassen økte med 3,7 mrd. kroner (2,9 prosent), mens volumet av ikke-rentebærende gjeld økte med 4,4 mrd. kroner (17,4 prosent) siste tolv måneder.

Nesten en fjerdedel av den rentebærende forbruksgjelden blant nordmenn ligger i foretak som kjøper porteføljer av misligholdte lån fra banker, og denne andelen har økt markert de siste årene, men har vært relativt stabil det siste året.

Andelen låntakere registrert med flere enn fem kreditter i sitt navn har sunket ytterligere det siste året, til 4,6 prosent ved utgangen av mars 2024. Denne gruppen står samtidig for 38,8 prosent av samlet benyttet kreditt, ned fra 40,5 prosent året før.

Foretakene som inngår i **Finanstilsynets utvalgsundersøkelse** av tilbydere av forbrukslån, hadde en utlånsvekst til norske kunder på 1,6 prosent i 2023. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var det en økning i utlånene på 4,8 prosent. Lavere netto renteinntekter og høyere tap har redusert inntjeningen det siste året. De bokførte tapene utgjorde 2,6 prosent av utlånsmassen i 2023. Til sammenligning utgjorde tapene for samtlige norske bankers totale utlån 0,13 prosent.

Til tross for salg av porteføljer av misligholdte lån, er misligholdsnivået i foretak som tilbyr forbrukslån fortsatt høyt, og økte noe mot slutten av året. For forbrukslån i det norske markedet, var misligholdsandelen 7,1 prosent ved utgangen av 2023, for utvalget samlet.

Ved utgangen av 2023 hadde 18 **inkassoforetak** forbruksgjeld til inndrivelse. Disse hadde til sammen 653 000 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld, som er en oppgang på 17 300 inkassosaker sammenlignet med utgangen av 2022. Misligholdt hovedstol på inkassosaker knyttet til **forbruksgjeld** utgjorde 34,6 mrd. kroner, som er en oppgang fra 33,4 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Misligholdt forbruksgjeld (opprinnelig gjeld og renter) ved utgangen av 2023 var til sammen på 59,6 mrd. kroner, hvorav påløpte renter utgjorde 25,0 mrd. kroner. Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld for den enkelte inkassosak var på 91 300 kroner ved utgangen 2023, mot 88 800 kroner ved utgangen av 2022.

Ved utgangen av 2023 hadde 78,8 prosent av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld vært til inndrivelse mer enn 18 måneder. Andelen var lavest for aldersgruppen 18–29 år med 50 prosent, mens aldersgruppen over 60 år hadde høyest andel med 86 prosent.

2. Samlet forbruksgjeld

2.1. Forbruksgjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak

Gjeldsinformasjonsforetakene¹ registrerer lån fra alle foretak som tilbyr forbrukslån i Norge. I tillegg registreres lån i finansieringsforetak som kjøper utlånsporteføljer. For foretak som kjøper misligholdte lån, inngår hovedstol inkludert salærer samt påløpte renter og gebyrer i tallene som registreres. Registerne inneholder også utlån til norske låntakere fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, samt lån som er sikret med tredjepersonspant (pant som ikke tilhører skyldneren) og billån med salgspant som er eldre enn fem år. Samlet gjeld i statistikken fra gjeldsinformasjonsforetakene vil derfor være høyere enn tallene i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse for tilbydere av forbrukslån. Til sammen 162 foretak rapporterte til Gjeldsregisteret AS per 31. mars 2023, og utviklingen i samlet gjeld i dette registeret omtales nærmere under².

Definisjoner:

Rammekreditter

Består av kredittkortrammer og usikrede rammelån.

Nedbetalingslån

Nedbetalingslån kan deles inn i to lånetyper; forbrukslån og annen usikret gjeld. Annen usikret gjeld er inkludert i gjeldsregisterne grunnet rapporteringsplikten av nedbetalingslån som er sikret hos tredjepart. I denne rapporten definerer forbrukslån som nedbetalingslån med nominell rente større enn 8 prosent, og annen usikret gjeld som nedbetalingslån med nominell rente mindre enn eller lik 8 prosent. I tidligere rapporter har Gjeldsregisterets definisjon på 5 prosent nominell rente vært brukt som definisjon.

Billån med salgspant eldre enn fem år skal defineres som usikrede lån og er rapporteringspliktige for foretakene. Etter Gjeldsregisterets vurdering er det stor variasjon i rentenivået tilknyttet billån, og det vil dermed ligge billån både som forbrukslån og som annen usikret gjeld i datagrunnlaget.

Faktureringskort

Består av faktureringskort uten kredittgrense, der samlet saldo må betales ved forfall.

Rentebærende gjeld

Saldo på nedbetalingslån og rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort.

Ikke-rentebærende gjeld

Ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort.

Benyttet kreditt

Saldo på nedbetalingslån og rentebærende og ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort.

Kreditteksponering

Benyttet kreditt for nedbetalingslån og faktureringskort, samt det høyeste av enten kredittgrensen eller summen av rentebærende og ikke-rentebærende saldo for rammekreditter. Årsaken til sistnevnte er at sum saldo for enkelte rammekreditter overstiger kredittgrensen, slik at kreditteksponeringen ikke reflekteres i tilstrekkelig grad dersom kun kredittgrense benyttes. I tillegg er det flere tilfeller der kredittgrensen er satt til null.

¹ Det er tre foretak med konsesjon som gjeldsinformasjonsforetak i Norge: Gjeldsregisteret AS, Norsk Gjeldsinformasjon AS og Experian Gjeldsregister AS. Finanstilsynet benytter data fra Gjeldsregisteret AS.

² Tallmaterialet er basert på ureviderte data. Rapporteringsfeil og ufullstendigheter kan forekomme. Flere av rammekredittene og nedbetalingslånene i Gjeldsregisteret har henholdsvis kredittgrense og opprinnelig lånebeløp lik null. Dette er lån tilknyttet finansieringsforetak som kjøper utlånsporteføljer, der kjøpende finansieringsforetak som regel ikke kjenner til opprinnelig kredittgrense eller lånebeløp.

2.2. Porteføljeoversikt

Ved utgangen av 31. mars 2024 var samlet benyttet kreditt registrert i Gjeldsregisteret på 161,6 mrd. kroner, se tabell 2.1. Majoriteten av porteføljen består av forbrukslån og rammekreditter (se boks med omtale av gjeldsregistrenes definisjoner av disse størrelsene), med et volum på henholdsvis 72,5 mrd. kroner og 71,4 mrd. kroner. 81,6 prosent av samlet benyttet kreditt per 31. mars var rentebærende. Det var totalt registrert i overkant av 6,9 millioner kreditter (kredittavtaler) fordelt på litt under 3,2 millioner låntakere.

Tabell 2.1 Nøkkeltall per 31. mars 2024

	Nedbetalingslån		Rammekreditter	Faktureringskort	Total
	Forbrukslån	Annen usikret gjeld			
Kreditteksponering, mill. kr	72 510	16 681	243 777	1 013	333 982
Benyttet kreditt, mill. kr	72 510	16 681	71 370	1 013	161 575
Rentebærende gjeld, mill. kr	72 510	16 681	42 586	38	131 816
Ikke-rentebærende gjeld, mill. kr	-	-	28 783	974	29 758
Antall kreditter	638 218	141 608	6 030	91 596	6 901 529
Antall låntakere	376 025	116 656	3 093	87 185	3 672 944*

Note: * Summen av antall låntakere per type gjeld er høyere da én låntaker kan ha flere typer gjeld.

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

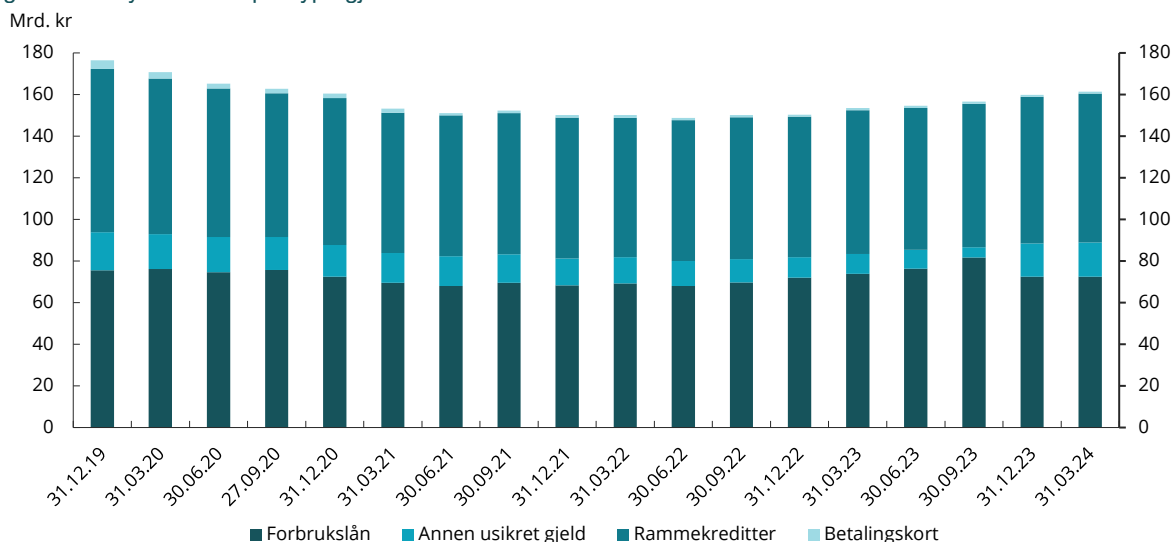
2.3. Porteføljeutvikling

Benyttet kreditt

Etter flere år med nedgang i samlet forbruksgjeld blant nordmenn, viser tall fra Gjeldsregisteret at det siden slutten av 2022 har vært en vekst i benyttet kreditt, se figur 2.1. Ved utgangen av mars 2024 var samlet benyttet kreditt 7,9 mrd. kroner (1 prosent) høyere enn ett år tidligere.

Veksten i benyttet kreditt drives av rammekreditter og nedbetalingslån (summen av forbrukslån og annen usikret gjeld). Årsveksten i rammekreditter og nedbetalingslån ved utgangen av mars 2024, var henholdsvis 2,4 mrd. kroner (3,5 prosent) og 5,5 mrd. kroner (6,6 prosent). Faktureringskort hadde en nedgang i benyttet kreditt i tilsvarende periode på 10 mill. kroner (0,01 prosent).

Figur 2.1 Benyttet kreditt per type gjeld*

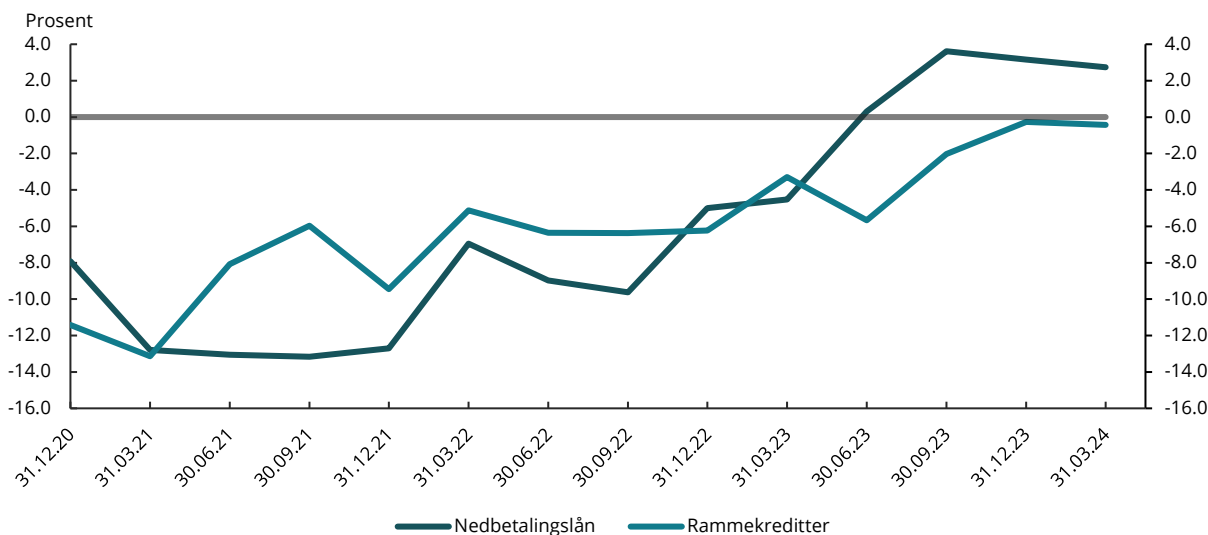

Note: * Definisjonen av "Annen usikret gjeld" ble endret f.o.m. 31.12.2023. Dette medførte at en mengde av lånetypen "forbrukslån" ble omklassifisert til lånetypen "annen usikret gjeld".

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Den reelle veksten i rammekreditter og nedbetalingslån (nominell vekst fratrukket veksten i konsumprisene) framstår som mer moderat. Det har imidlertid vært en tiltakende vekst i rammekreditter siden slutten av 2020, og tilsvarende for nedbetalingslån siden utgangen av 2021.

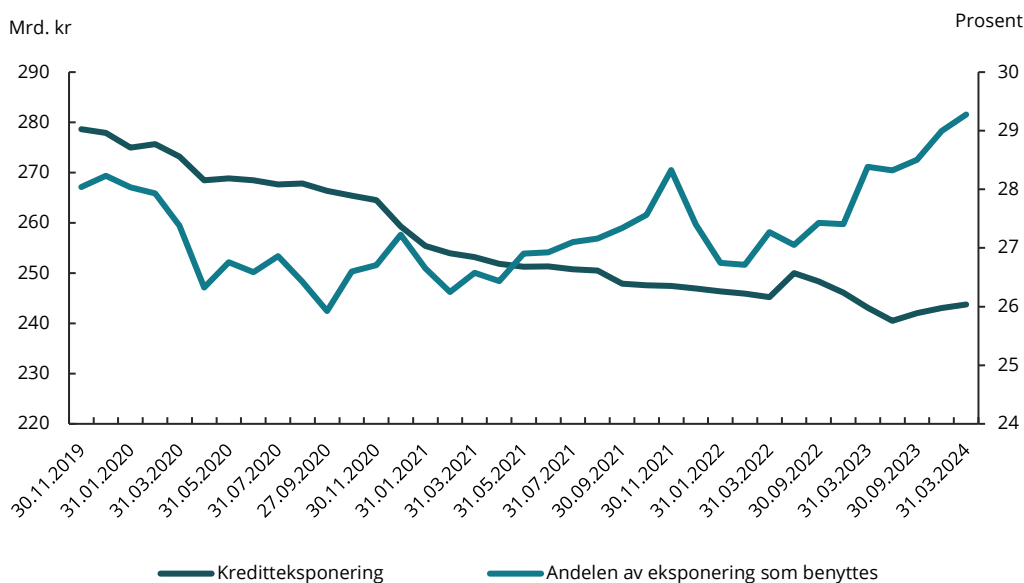
Figur 2.2 Reell årsvekst i benyttet kreditt

Kilder: Finanstilsynet, Gjeldsregisteret AS og Statistisk sentralbyrå

For rammekreditter er den totale kredittesporingen foretakene bærer større enn volumet låntakerne faktisk har benyttet. Den totale kredittesporingen mot rammekreditter foretakene har utstedt har økt med 1 mrd. kroner (0,01 prosent) fra 31. mars 2023, se figur 2.3. Veksten i benyttet rammekreditt påvirkes også av at låntakerne nå i snitt benytter en høyere andel av kredittrammen de er tildelt. Andel ved utgangen av mars 2024 var 29,3 prosent, 0,9 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere. Veksten i andelen benyttet kreditt påvirkes også av at antall rammekreditter har falt i perioden, se tabell 2.2.

Figur 2.3 Kreditteksponeringer rammekreditt (venstre akse) og gjennomsnittlig benyttet andel (høyre akse).

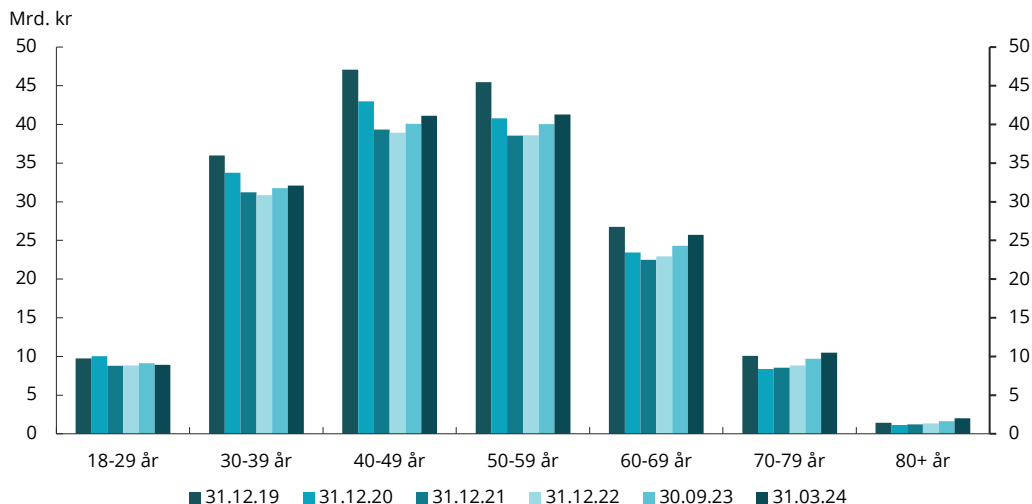

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS.

Aldersfordeling forbruksgjeld

I 2023 økte benyttet kreditt for alle aldersgrupper, i tråd med den generelle veksten i benyttet kreditt i perioden, se figur 2.1. Dette er et brudd med den nedadgående trenden på tvers av alle aldersgrupper siden 2019, og særlig for aldersgruppene mellom 30 og 60 år.

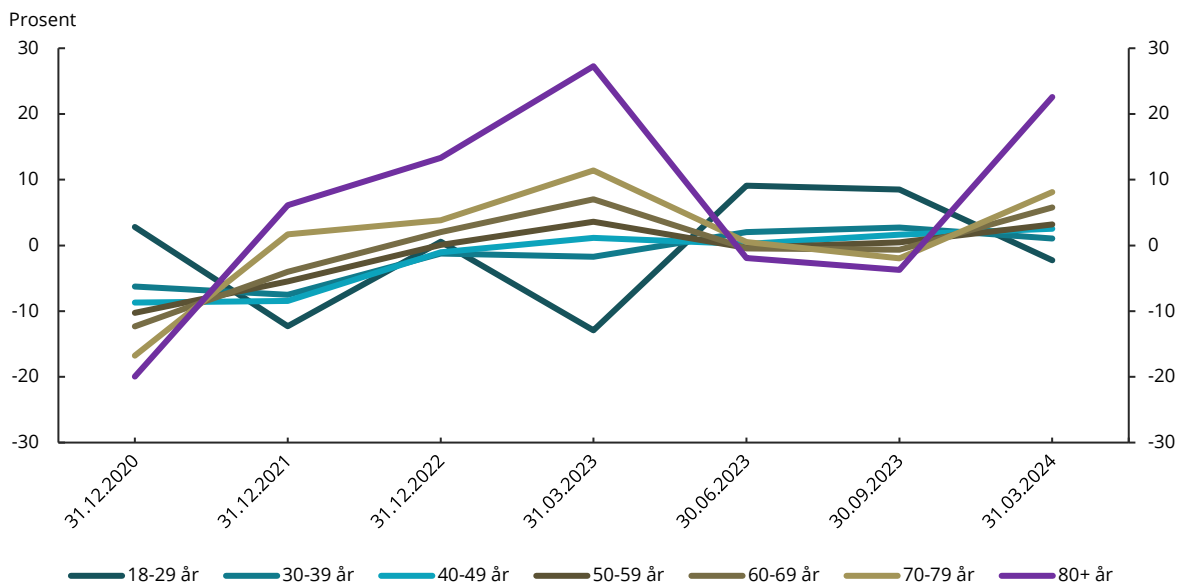
Figur 2.4 Benyttet kreditt fordelt på aldersgrupper

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Veksten i benyttet kreditt har siden utgangen av mars 2023 vært høyere i de eldre aldersgruppene, med unntak av at aldersgruppen 18–29 år hadde den høyeste veksten av samtlige i andre og tredje kvartal 2023, se figur 2.5. At veksten over tid er noe høyere i de eldre aldersgruppene vil til en viss grad også henge sammen med den demografiske utviklingen.

Figur 2.5 Kvartalsvekst i benyttet kreditt – aldersfordelt*

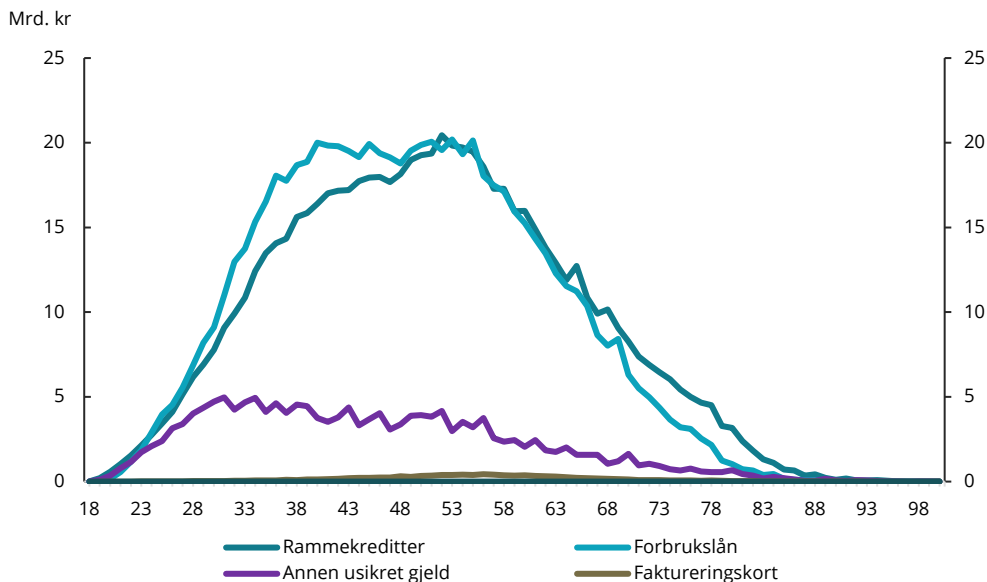

Note: * Det er langt færre individer i de eldste og yngste aldersgruppene, noe som bidrar til større variasjon i den prosentvise veksten i disse gruppene.

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Aldersfordelingen er noe ulik for de fire forskjellige kredittypene. Mengden av forbrukslån er i større grad fordelt på de yngre aldersgruppene, enn hva som er tilfellet for rammekreditter, se figur 2.6.

Figur 2.6 Volum av benyttet kreditt etter kreditttype og alder.

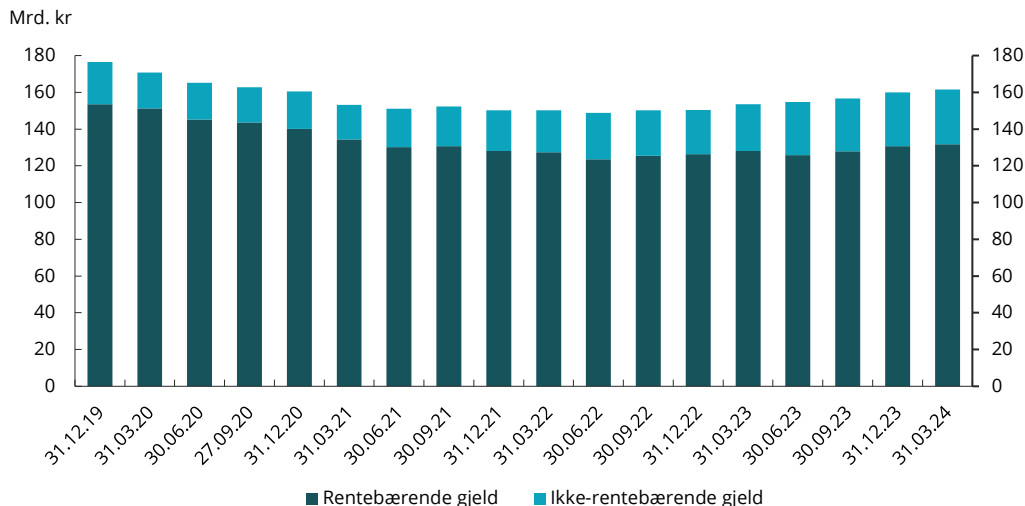
Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

Volumet av rentebærende gjeld var 3,7 mrd. kroner (2,9 prosent) høyere ved utgangen av mars 2024 enn på samme tid året før, mens den ikke-rentebærende gjelden har økt med 4,4 mrd. kroner (17,4 prosent). Andelen av den totale forbruksgjelden som er rentebærende var 81,6 prosent, noe som er 1,9 prosentpoeng lavere enn hva tilsvarende andel var ved utgangen av mars 2023, se figur 2.7.

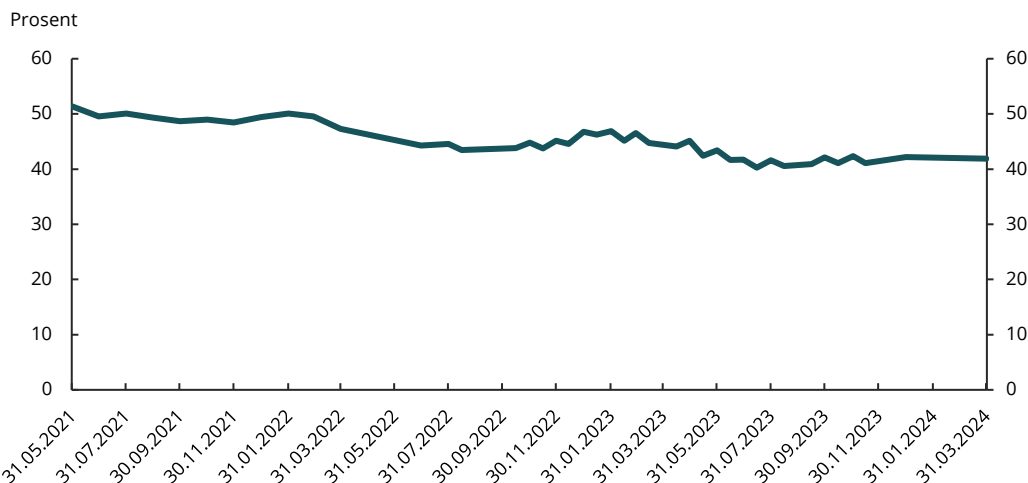
Figur 2.7 Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Nedgangen i andelen av gjeld som er rentebærende skyldes at en lavere andel av rammekredittene som benyttes, forfaller og blir rentebærende. Ved utgangen av mars 2024 utgjorde rentebærende gjeld 41,9 prosent av totalt benyttet kreditt for rammekreditter, ned fra 44,0 prosent ett år tidligere, se figur 2.8.

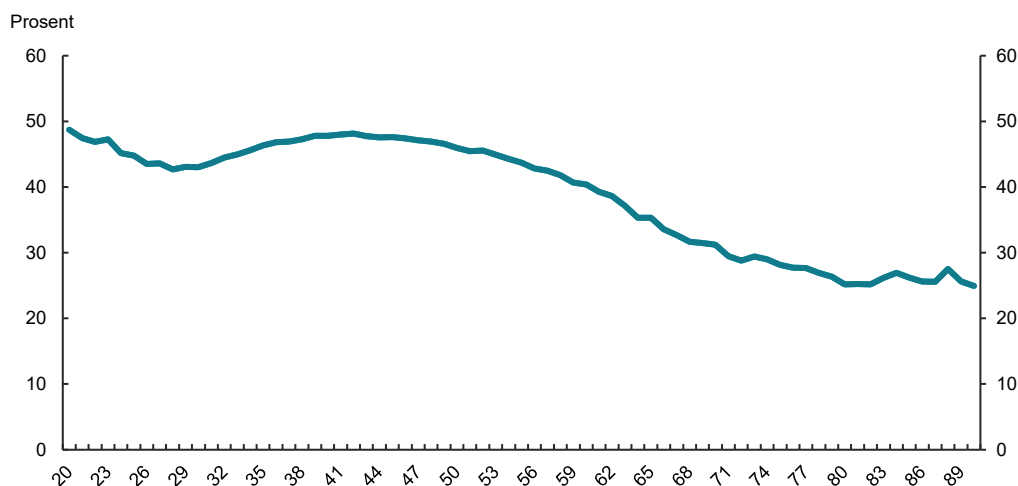
Figur 2.8 Gjennomsnittlig andel av benyttet rammekreditt som er rentebærende.

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Det er en markant aldersvariasjon i andelen av benyttet rammekreditt låntakerne lar forfalle og bli rentebærende. Gjennomsnittlig andel for låntakerne i alderen 20 år var i underkant av 50 prosent ved utgangen av mars 2024, mens tilsvarende andel var 31,2 prosent for låntakerne i en alder av 70 år, se figur 2.9.

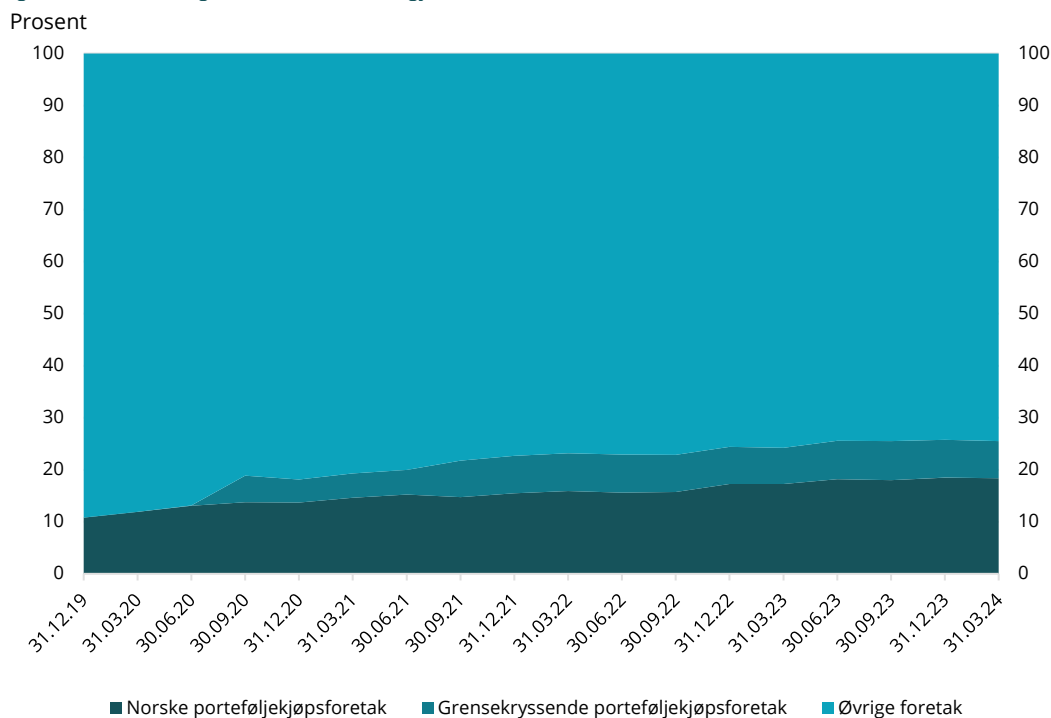
Figur 2.9 Aldersfordelt gjennomsnitt av andel benyttet kreditt som blir rentebærende.

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Flere norske banker har de siste årene solgt porteføljer av misligholdte lån til foretak som har spesialisert seg på å kjøpe og inndrive misligholdt forbruksgjeld. Det har vært en markert vridning i fordelingen av volumet mot foretak som kjøper porteføljer av misligholdte lån, se figur 2.10. Gjennom 2023 har i midlertidig denne fordelingen vært relativt stabil. 31. mars 2024 var 25,5 prosent av gjelden eid av foretak som har kjøpt porteføljene, mot 24,2 prosent ved tilsvarende dato i fjor. Samtidig er andelen 14,7 prosentpoeng høyere enn ved årsslutt i 2019.

Figur 2.10 Fordeling av rentebærende gjeld

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

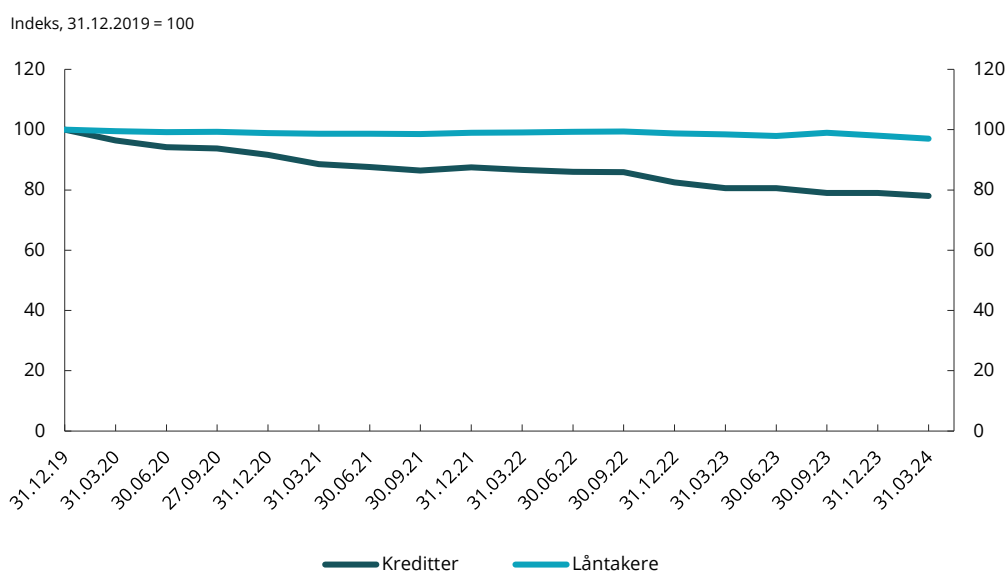
Antall kreditter og låntakere

Siden utgangen av 2019 har det vært en markert nedgang i antall kreditter registrert i Gjeldsregisteret, se figur 2.11. Fra utgangen av mars 2023 til utgangen av mars 2024 ble antall kreditter redusert med 191 156 (3,0 prosent).

Majoriteten av nedgangen i antall kreditter siden mars 2023, kan knyttes til en nedgang i antall rammekreditter på 244 718 (0,4 prosent). Dette har skjedd samtidig med en vekst i antall nedbetalingslån på 64 751 (9 prosent), og en nedgang i antall faktureringskort på 11 189 (10 prosent). Veksten i antall nedbetalingslån kan delvis knyttes til at et enkelt foretak i 2023 omklassifiserte en mengde delbetalingslån i butikk, slik at de nå rapporteres inn til Gjeldsregisteret. Disse lånene påvirker ikke volumet av gjeld i betydelig grad.

Antall låntakere registrert i Gjeldsregisteret var rundt 13 000 (0,4 prosent) lavere 31. mars 2024 enn ett år før. Siden utgangen av 2019 har antall låntakere ligget relativt stabilt i nærheten av 3,2 millioner.

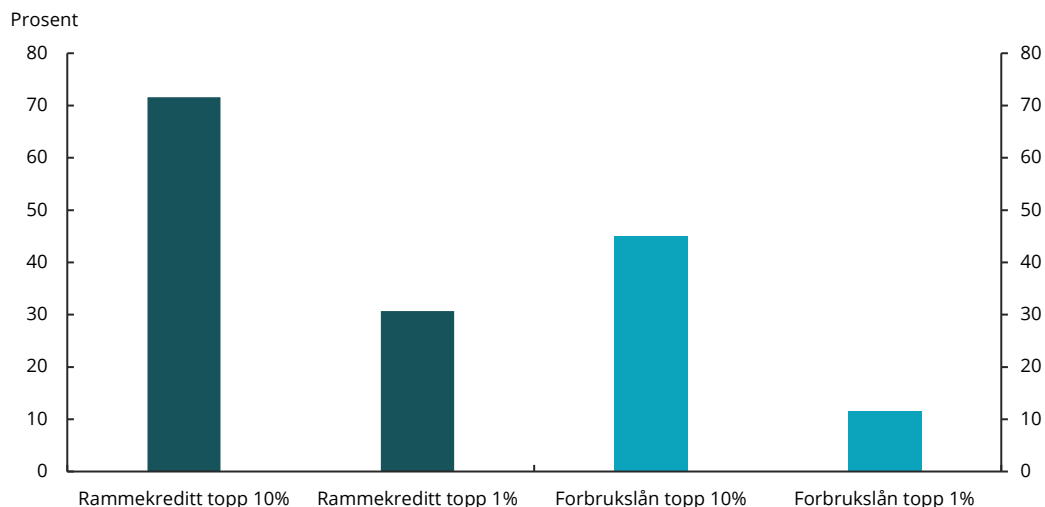
Figur 2.11 Antall kreditter og låntakere

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Fordelingen av forbruksgjeld er et eksempel på en markant skjev fordeling, der et relativt lite antall individer står for en stor andel av volumet, se fig. 2.12. Skiller man kun ut lånevolumet tilhørende den ene prosenten av låntakerne med høyest benyttet kreditt, står denne gruppen for størrelsene 30,7 prosent av totalt benyttet rammekreditt, og 11,5 prosent av totalt benyttet forbrukslån. Skiller man ut de 10 prosentene av låntakerne med høyest kreditt, er de tilsvarende størrelsene 71,6 prosent og 45 prosent for henholdsvis rammekreditter og forbrukslån.

Figur 2.12 Andel av benyttet kreditt tilhørende de 10 og 1 prosentene av låntakerne med høyest kreditt

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Majoriteten (86 prosent) av låntakerne i Gjeldsregisteret sto registrert med tre eller færre usikrede kreditter per 31. mars 2024, se tabell 2.2. Litt under halvparten (47 prosent) av låntakerne sto registrert med kun én usikret kreditt.

Det siste året har gjennomsnittlig benyttet kreditt per låntaker økt i samtlige av de oppgitte intervallene for antall kreditter i tabell 2.2, med unntak av gruppen med mer enn 50 kreditter. Utover økningen i det samlede gjeldsnivået i perioden, må utviklingen ses i sammenheng med en forskyving blant låntakerne i retning av færre kredittrammer, og at de avviklede kredittene kan ha vært av mindre saldstørrelse.

Tabell 2.2 Låntakere, gjennomsnittlig benyttet kreditt og andel av benyttet kreditt, fordelt på antall kreditter

Antall kreditter	Antall låntakere			Gjennomsnittlig benyttet kreditt per låntaker			Andel av benyttet kreditt (prosent)		
	31.03.24	31.12.23	31.03.23	31.03.24	31.12.23	31.03.23	31.03.24	31.12.23	31.03.23
1	1 502 932	1 479 512	1 435	9 875	9 570	9 103	9,2	8,8	8,5
2	821 089	822 284	820 836	29 693	28 594	26 468	15,1	14,7	14,2
3	408 709	416 447	427 625	58 474	56 244	51 670	14,8	16,6	14,4
4	202 075	208 504	217 491	99 737	96 368	88 969	12,5	12,5	12,6
5	102 193	106 357	112 341	151 716	145 894	134 111	9,6	9,7	9,8
6-10	122 693	127 449	134 409	307 822	297 763	278 977	23,3	23,7	24,4
11-20	20 179	20 519	20 838	950 649	943 469	914 571	11,9	12,1	12,4
21-50	2 653	2 683	2 614	2 168 101	2 157 213	2 119 956	3,5	3,6	3,6
Over 50	19	18	19	4 415 571	4 941 346	4 734 016	0,1	0,1	0,1

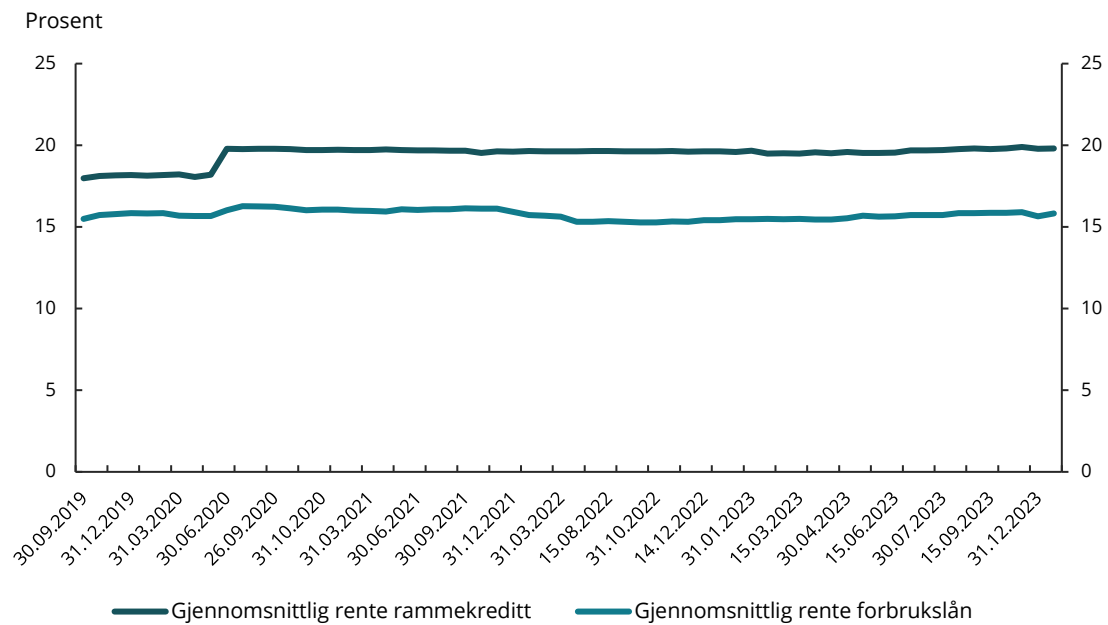
Note: Alle beløp i hele kroner

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Gjennomsnittlig rente

Rentesatsene på forbrukslån er generelt sett høye. Samtidig har rentesatsene vært stabile gjennom de siste årene, til tross for økningen i andre renter. Rentene er også stabilt mellom 2 til 4 prosentpoeng høyere for rammekreditter enn for forbrukslån, se figur 2.13.

Figur 2.13 Gjennomsnittlig nominell rente

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

3. Forbrukslånsmarkedet i Norge

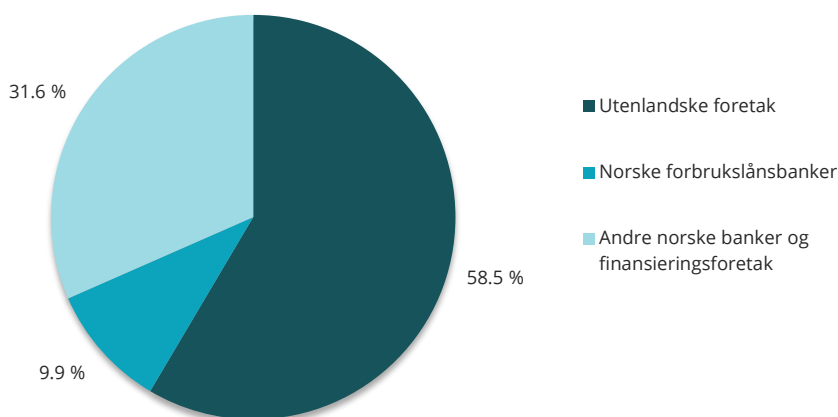
3.1. Foretak som tilbyr forbrukslån i Norge

I det norske markedet tilbys forbrukslån i hovedsak av norske banker og finansieringsforetak samt filialer av utenlandske foretak. I tillegg tilbyr enkelte utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet forbrukslån til norske kunder. Forbrukslån omfatter kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder. Utlånsvolum i foretak som kjøper porteføljer av misligholdte forbrukslån, inngår ikke i dette tallgrunnlaget.

Utenlandske filialer og foretak som utsteder forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet i Norge, hadde en andel på i nesten 59 prosent av det norske markedet ved utgangen av 2023, se figur 3.1. Den utenlandske andelen økte mye da Bank Norwegian ble fusjonert med Nordax Bank AB 30. november 2022, og nå tilbyr lån i Norge som filial av Noba Bank Group AB (tidligere Nordax Bank AB). Av samme grunn falt andelen for norske forbrukslånsbanker³. Det er mindre endringer i markedsandelene blant tilbydere av forbrukslån det siste året, og norske forbrukslånsbanker hadde en andel på 10 prosent ved utgangen av 2023. Andre norske banker og finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån, hadde en andel på om lag 32 prosent av markedet.

Det har i liten grad vært nyetableringer av norske foretak som tilbyr forbrukslån de senere årene, og flere tidligere forbrukslånsbanker har endret satsningsområde til markedet for omstartslån⁴ (lån med pant i bolig).

Figur 3.1 Fordeling av forbrukslån 31.12.2023

Kilde: Finanstilsynet

³ Spesialiserte banker hvor hovedvirksomheten er forbrukslån.

⁴ Lån som benyttes for å samle flere lån og refinansiere lån med høy rente. Målgruppen er ofte låntakere med økonomiske utfordringer, betalingsanmerkninger e.l. Det nye lånet får lavere rente enn de tidligere lånene, men renten er vanligvis betydelig høyere enn for ordinære lån med pant i bolig.

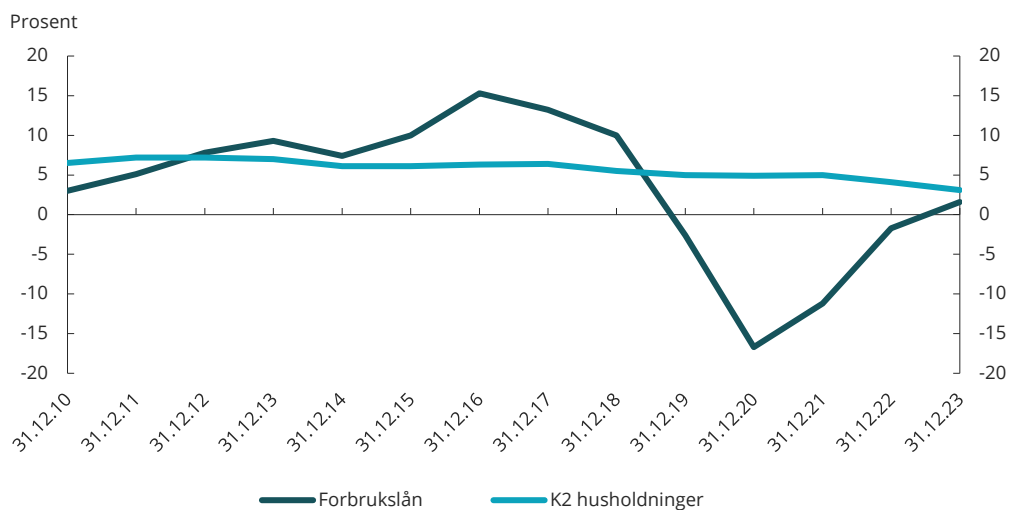
3.2. Finanstilsynets utvalgsundersøkelse

Finanstilsynet gjennomfører en kartlegging av forbrukslånsmarkedet⁵ hvert kvartal basert på rapportering fra et utvalg foretak som tilbyr forbrukslån i det norske markedet. Ved utgangen av 2023 omfattet undersøkelsen 26 foretak. Både norske foretak og utenlandske filialer med forbrukslån som hovedvirksomhet inngår i utvalget. I tillegg inngår enkelte banker og finansieringsforetak hvor forbrukslån utgjør en mindre andel av de totale utlånene. Utvalget dekker i underkant av 90 prosent av markedet for foretak som yter forbrukslån i Norge.

Utlånsvekst

For foretakene som inngår i Finanstilsynets undersøkelse⁶, økte volumet av forbrukslån til norske kunder fra 80,9 mrd. kroner ved utgangen av 2022 til 82,2 mrd. kroner ved utgangen av 2023, en økning på 1,6 prosent, se figur 3.2 og 3.3. Justert for foretakenes salg av misligholdte porteføljer økte utlånene med 4,8 prosent.

Figur 3.2 Tolv månedersvekst i forbrukslån i det norske markedet og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

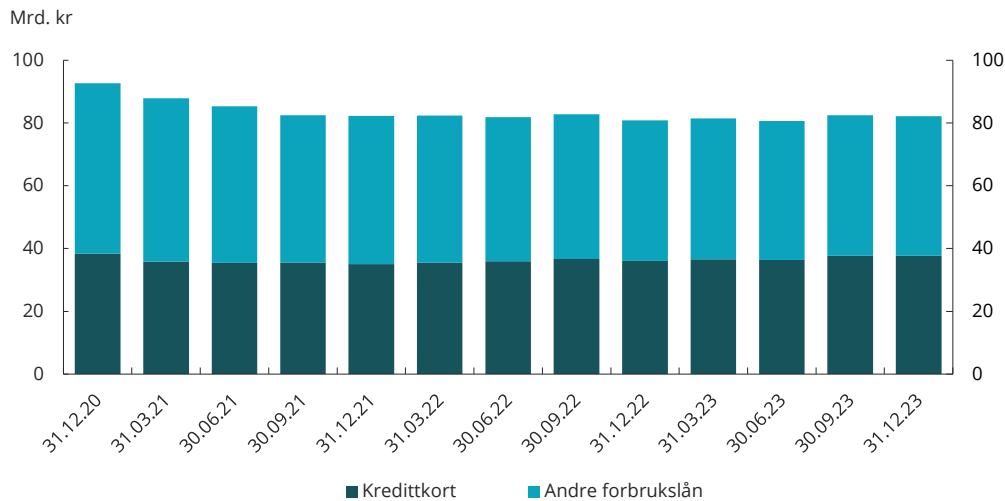

Kilde: Finanstilsynet

⁵ I kartleggingen inngår ikke forbrukslån som ligger i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån. Utenlandske foretak som tilbyr forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet, inngår ikke i utvalgsundersøkelsen.

⁶ Undersøkelsen omfatter følgende foretak ved utgangen av 2023: Avida Finans, Bank Norwegian filial av Noba Bank Group AB, Danske Bank, DNB, Eika Kredittbank, Ekspres Bank, Enter Card, Handelsbanken, Ikano Bank, Instabank, Lea Bank, Morrow Bank, Nordea Bank Norge, Norgesgruppen Finans, Resurs Bank, Santander Consumer Bank, SEB Kort, Sparebank 1 Kreditt, Sparebank 1 SMN, Sparebanken Møre, Sparebanken Sør, Sparebanken Vest, Storebrand Bank, Svea Bank, TF Bank Norge og Thorn Norge Finans.

Figur 3.3 Utlånsvolum norske kunder

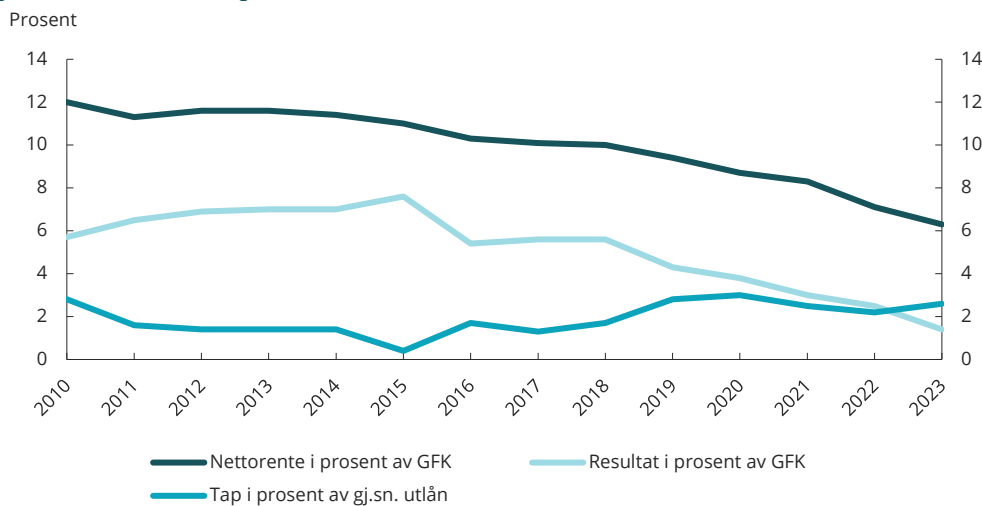

Kilde: Finanstilsynet

Lønnsomhet

Foretakene samlet hadde en nedgang i inntjeningen i 2023. Dette skyldes lavere netto renteinntekter og høyere tap enn året før, se figur 3.4. De bokførte tapene i 2023 utgjorde 2,6 prosent av utlånsmassen, mot 2,1 prosent i 2022. Til sammenligning utgjorde tapene for samtlige norske bankers totale utlån 0,13 prosent i 2023, mot 0,05 prosent året før. Resultatet før skatt for utvalget samlet tilsvarte 1,4 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2023, mot 2,5 prosent året før.

Figur 3.4 Resultatutvikling forbrukslån*

*Figuren viser resultatutvikling for totale forbrukslån i utvalget (inkludert forbrukslån utlandet).

Kilde: Finanstilsynet

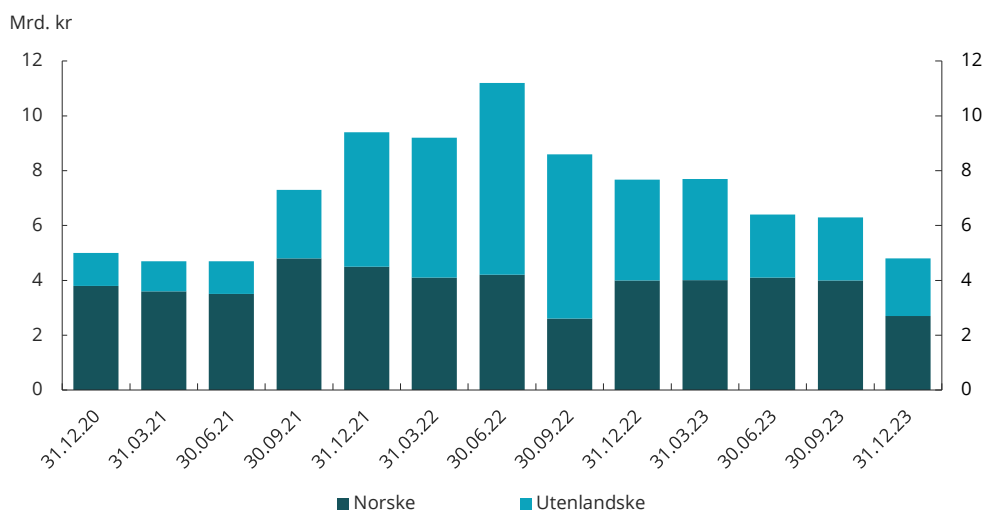
Salg av misligholdte forbrukslån

Mange av foretakene som yter forbrukslån selger porteføljer med misligholdte lån til finansieringsforetak som har spesialisert seg på kjøp og inndrivelse av denne gjelden. Disse porteføljekjøpsforetakene inngår vanligvis i konsern med inkassoforetak, og har en lang horisont på inndrivningsprosessen. Utlånsporteføljene selges til lavere pris enn pålydende verdi, og de oppkjøpte kravene vil normalt øke utover hovedstolen (opprinnelig gjeld) fordi det påløper høye renter i tillegg til gebyrer og salærer.

Foretakene i utvalget solgte porteføljer til en pålydende verdi av 4,8 mrd. kroner i 2023. Av dette var 2,7 mrd. kroner utlån i Norge. Volumet av solgte porteføljer har ligget på et forholdsvis høyt nivå de siste årene, men falt i fjerde kvartal i fjor, se figur 3.5.

Salg av misligholdte forbrukslån gjør at en betydelig andel av volumet av forbrukslån nå ligger i foretak som kjøper misligholdte porteføljer, se omtale av porteføljekjøpsforetak og figur 2.10.

Figur 3.5 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste tolv måneder

Kilde: Finanstilsynet

Misligholdte forbrukslån

Samlet volum av misligholdte lån i utvalget utgjorde nær 15 mrd. kroner ved utgangen av 2023, se figur 3.6. Det er misligholdte lån i utlandet som har bidratt til økningen. Misligholdte lån i det norske markedet utgjorde 5,8 mrd. kroner, som var marginalt lavere enn ett år tidligere.

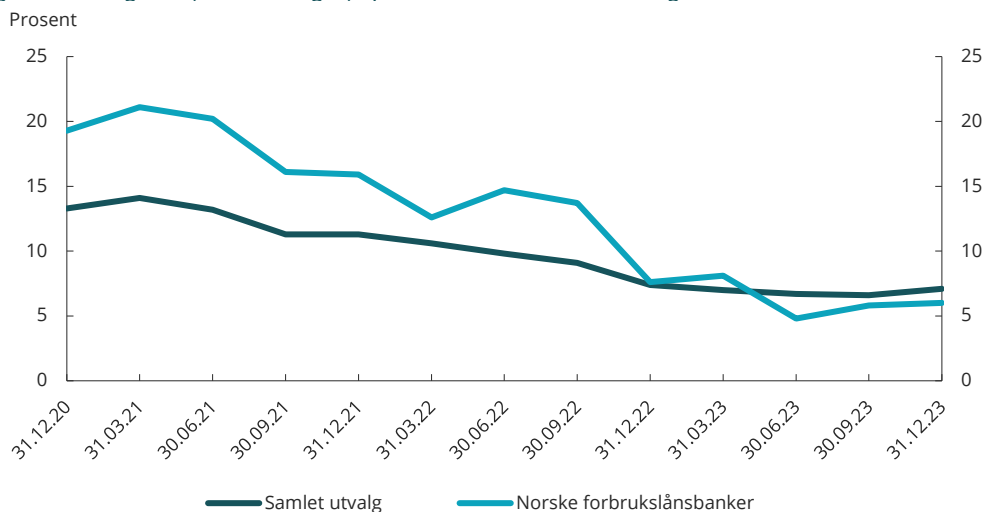
Figur 3.6 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

Kilde: Finanstilsynet

Til tross for salg av porteføljer er misligholdsnivået i foretak som tilbyr forbrukslån fortsatt høyt, og økte noe mot slutten av 2023. Ser man på forbrukslån i det norske markedet, var misligholdsandelen 7,1 prosent av utlånsmassen ved utgangen av 2023, for utvalget samlet. For norske forbrukslånsbanker var andelen 6,0 prosent, se figur 3.7.

Figur 3.7 Mislighold (over 90 dager) i prosent av forbrukslån i Norge

Kilde: Finanstilsynet

4. Forbruksgjeld til inkasso

4.1. Utviklingen i forbruksgjeld til inkasso

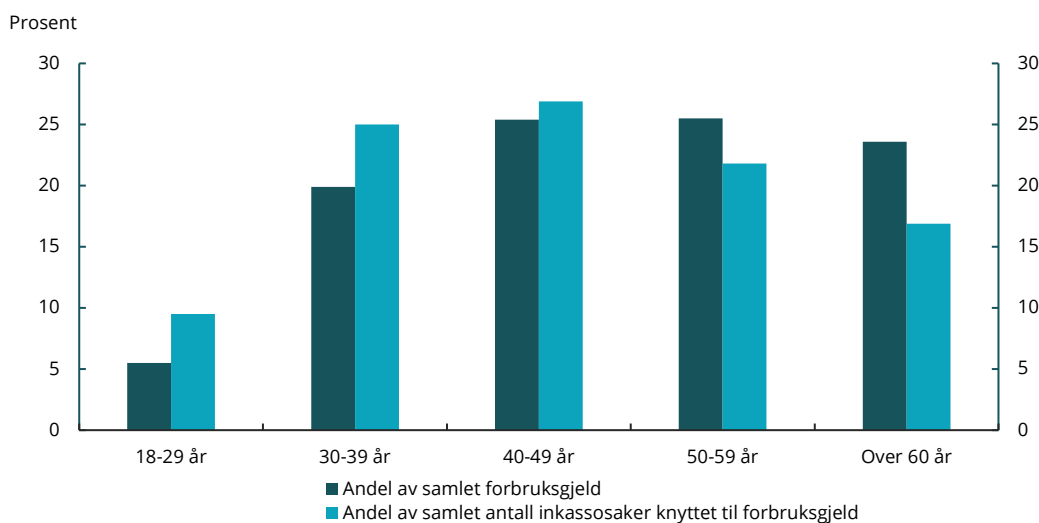
Datagrunnlaget bygger på inkassoforetakenes halvårslige rapportering til Finanstilsynet. Ved utgangen av 2023 hadde 18 inkassoforetak⁷ forbruksgjeld til inndrivelse. Dette er samme antall som ved utgangen av 2022. Innrapporterte inkassosaker representerer ikke antall skyldnere, ettersom én skyldner kan ha flere inkassosaker.

Det var 653 000 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av 2023, en økning på 17 300 (2,7 prosent) fra utgangen av 2022. Sakene utgjorde 10,5 prosent av samlet antall saker til inndrivelse hos alle inkassoforetak i Norge ved utgangen av 2023.

Misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld) knyttet til forbruksgjeld til inndrivelse hos inkassoforetak var på 34,6 mrd. kroner ved utgangen av 2023, mot 33,4 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Samlet misligholdt hovedstol til inndrivelse hos alle inkassoforetakene ved utgangen av 2023 var på 75,3 mrd. kroner, som innebærer at misligholdt hovedstol knyttet til forbruksgjeld utgjorde 45,9 prosent. Tilsvarende forholdstall var på 47,6 prosent ved utgangen av 2022. Ved utgangen av 2023 var 362 400 krav knyttet til forbruksgjeld kjøpt opp av finansieringsforetak. Dette utgjør 53,7 prosent av kravene og representerte misligholdt hovedstol på 18,7 mrd. kroner.

En aldersfordelt sammenstilling av samlet forbruksgjeld og inkassosaker knyttet til forbruksgjeld per 31.12.2023, viser at aldersgruppene 18–29 år, 30–39 år og 40–49 år har en større andel av inkassosakene enn andel av forbruksgjelden, mens aldersgruppene 50–59 år og over 60 år har en lavere andel av inkassosakene enn av forbruksgjelden, se figur 4.1.

Figur 4.1 Aldersfordelt sammenstilling av samlet forbruksgjeld og inkassosaker knyttet til forbruksgjeld per 31.12.2023

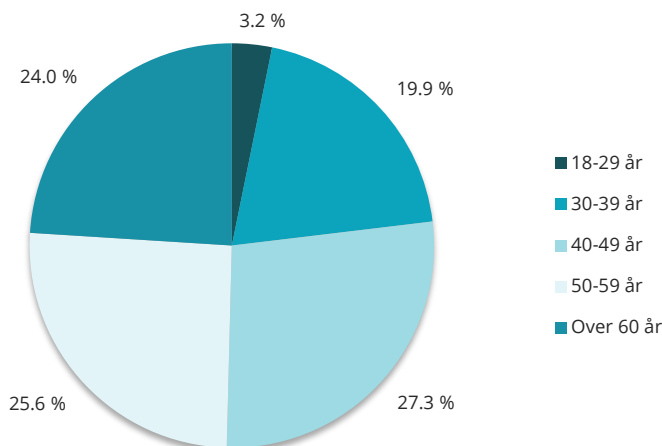

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Misligholdt forbruksgjeld (opprinnelig gjeld og renter) til inndrivelse hos inkassoforetak ved utgangen av 2023 var til sammen på 59,6 mrd. kroner, hvorav påløpte renter utgjorde 25,0 mrd. kroner. Fordeling av misligholdt forbruksgjeld på aldersgrupper viser at aldersgruppen 40–49 år har høyest andel med 27,3 prosent, se figur 4.2.

⁷ Foretakene er Alektum AS, Aragorn Finans AS, Axactor Norway AS, Collectia AS, Collectio AS, Fordre AS, Gothia AS, Inkassotjenester AS, Intrum AS, Intrum Obligations AS, Kredinor AS, Kreditorforeningen SA, Lowell Norge AS, Orkla Credit AS, PRA Group Norge AS, Sergel Norge AS, Svea Finans AS og Zolva AS.

Figur 4.2 Misligholdt forbruksgjeld (opprinnelig gjeld og renter) per 31.12.2023, fordelt på aldersgrupper

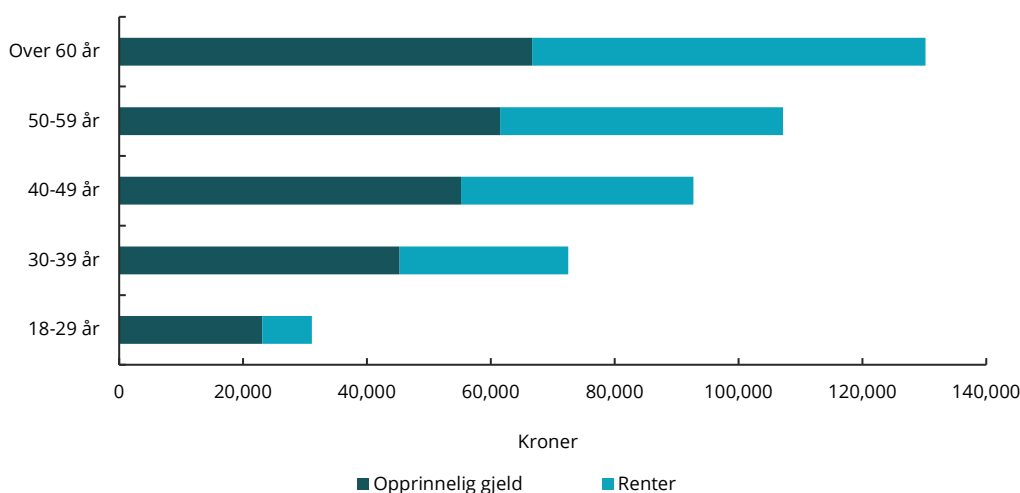

Kilde: Finanstilsynet

Ved utgangen av 2023 hadde 78,8 prosent av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld vært til inndrivelse mer enn 18 måneder, mot 76,0 prosent ved utgangen av 2022. Andelen av disse sakene var lavest for aldersgruppen 18–29 år med 50 prosent. Aldersgruppene 30–39 år, 40–49 år, 50–59 år og over 60 år hadde andeler på henholdsvis 76, 82, 85 og 86 prosent. Det synes dermed å være vanskeligere å få fullt innbetalt forbruksgjeld, og dermed avsluttet inkassosaker, for låntakere eldre enn 30 år.

Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld for den enkelte inkassosak ved utgangen av 2023 var på 91 300 kroner, mot 88 800 kroner ved utgangen av 2022. Aldersgruppen 18–29 år har lavest gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak, med 31 100 kroner, mens aldersgruppen over 60 år har høyest gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak med 130 200 kroner. Andelen av renter sammenlignet med gjeld er høyest for aldersgruppen over 60 år og lavest for aldersgruppen 18–29 år, se figur 4.3. Dette kan blant annet ha sammenheng med hvor lenge gjelden har vært misligholdt og størrelsen på hovedstol.

Figur 4.3 Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak per 31.12.2023, fordelt på aldersgrupper

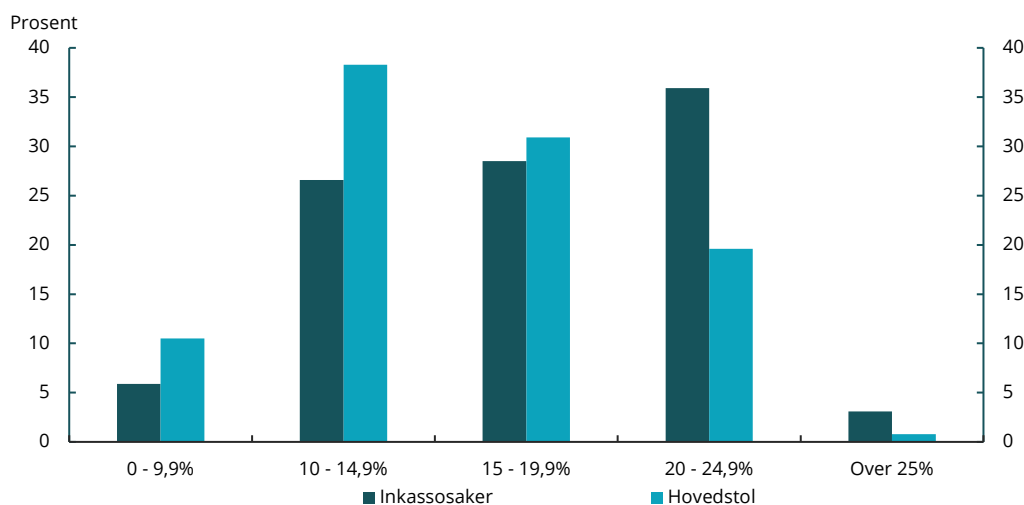

Kilde: Finanstilsynet

Andelen av inkassosaker knyttet til forbruksgjeld er høyest innenfor rentesatsintervallet 20–24,9 prosent, mens andelen av inkassosakenes hovedstol er høyest innenfor rentesatsintervallet 10–14,9 prosent, se figur 4.4.

Gjennomsnittlig hovedstol per inkassosak er høyest innenfor rentesatsintervallet 0–9,9 prosent med 94 900 kroner, og lavest for rentesatsintervallet over 25 prosent med 14 200 kroner.

Figur 4.4 Andel inkassosaker og hovedstol knyttet til forbruksgjeld per 31.12.2023, fordelt på nominelle rentesatsintervaller

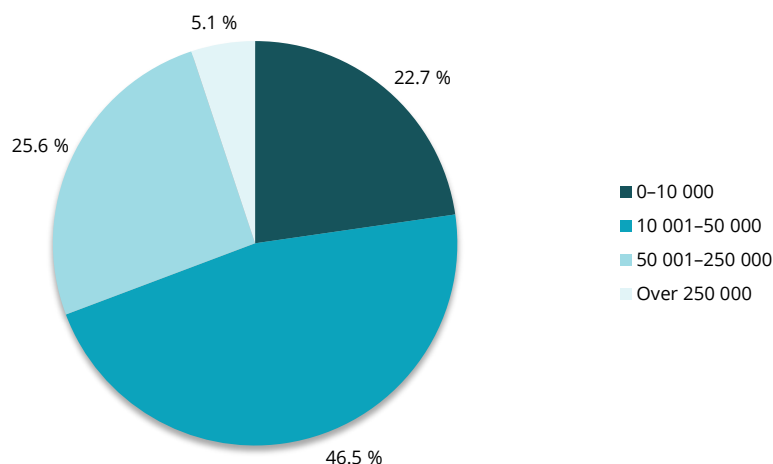

Kilde: Finanstilsynet

4.2. Inkassosaker fordelt på hovedstolens størrelse og alder

En fordeling av inkassosakene tilknyttet forbruksgjeld ved utgangen av 2023 etter hovedstolens størrelse, viser at nærmere halvparten av kravene er i kategorien med hovedstol mellom 10 001 og 50 000 kroner, se figur 4.5.

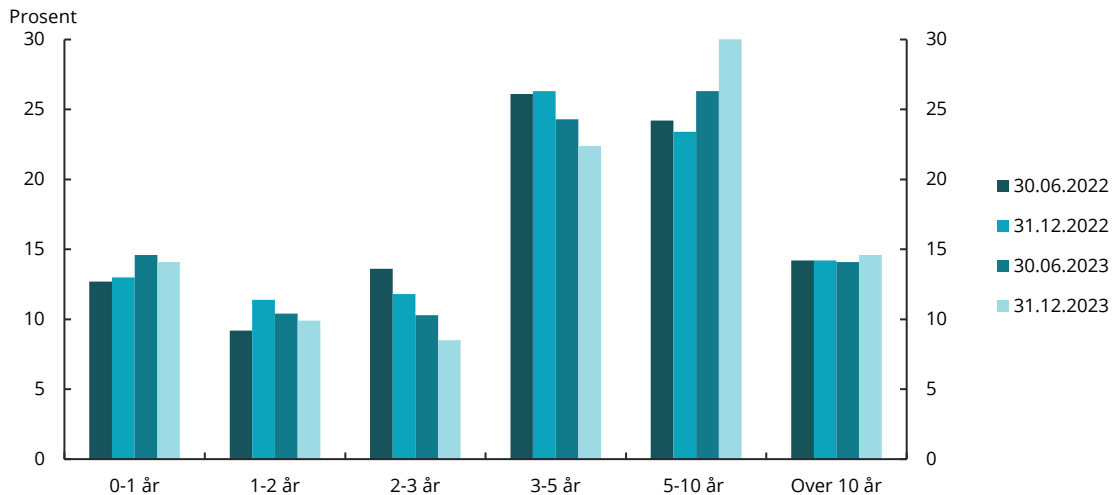
Figur 4.5 Fordeling av inkassosakenes hovedstol knyttet til forbruksgjeld per 31.12.2023

Kilde: Finanstilsynet

Andelen misligholdt forbruksgjeld til inndrivelse i inkassoforetak hvor hovedstolens alder er mindre enn ett år, var høyere ved utgangen av 2023 enn ved utgangen av 2022. Andelen forbruksgjeld ved utgangen av 2023 hvor hovedstolens alder er på mellom ett og to år, mellom to og tre år og mellom tre og fem år, viser nedgang sammenlignet med utgangen av 2022. Andelen forbruksgjeld hvor hovedstolen har vært til inndrivelse mellom fem og ti år var markant høyere ved utgangen av 2023 enn ved utgangen av 2022, se figur 4.6.

Figur 4.6 Hovedstolens alder knyttet til forbruksgjeld

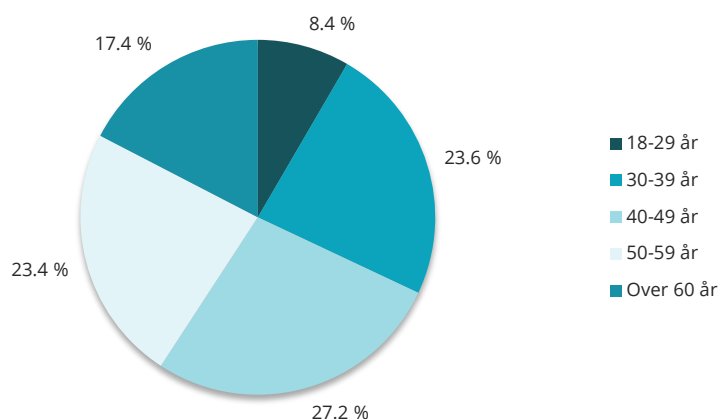
Kilde: Finanstilsynet

4.3. Utleggsforretninger og andel saker med intet til utlegg

Når inkassoforetak sender utleggsbegjæring på vegne av fordringshaver, innebærer dette at namsmannen undersøker om skyldner har eiendeler det kan tas pant i eller om vedkommende har rom i sin inntekt til lønnstrekk. Dersom det ikke er noe å ta utlegg i, blir resultatet "intet til utlegg". Inkassoforetakene har i løpet av siste tolv måneder sendt utleggsbegjæring på 115 600 saker knyttet til forbruksgjeld. For 42 100 av disse, ble resultatet av namsmannens utleggsforretning "intet til utlegg" (36,4 prosent). Tilsvarende tall ved utgangen av 2022 var 107 900 utleggsbegjæringer, hvor 37 400 (34,7 prosent) hadde "intet til utlegg" som resultat.

Avholdte utleggsforretninger i løpet av de siste tolv måneder viser at det er skyldnere i aldersgruppen 40–49 år som har høyest andel utleggsforretninger med resultat "intet til utlegg", med 27,2 prosent, se figur 4.7.

Figur 4.7 Fordeling av inkassosakenes hovedstol knyttet til forbruksgjeld med intet til utlegg per 31.12.2023

Kilde: Finanstilsynet

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansilsynet.no
finansilsynet.no

